

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. P.**, bytom B., proti žalovanej **M. L.**, bytom B., zastúpenej JUDr. A. D., advokátkou v S., **o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp.zn. 4 C 147/2003, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 1. decembra 2009 sp.zn. 10 Co 137/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Senica rozsudkom z 9. decembra 2008 č.k. 4 C 147/2003-253 zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov k nehnuteľnosti, a to rodinnému domu s.č. X., postavenému na parc. č. X. bez pozemku, zapísanému na LV č. X. vedenom na Katastrálnom úrade v T. a toto vyporiadal tak, že predmet spoluvlastníctva prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 150 000,-- Sk (4 979,09 €) do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 38 115,40 Sk (1 265,20 €) na účet JUDr. M. R. a (na neurčené miesto) náhradu trov konania štátu vo výške 8 806,-- Sk (292,30 €), všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne rozhodol o vrátení žalobcovi preplatku na súdnom poplatku v sume 8 000,-- Sk (265,55 €), z toho 7 000,-- Sk (232,36 €) zaplatených na účet súdu a 1 000,-- Sk (33,19 €) v kolkoch. Rozhodnutie vo veci samej oprel o ustanovenie § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a odôvodnil ho tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, nakoľko medzi účastníkmi neprišlo k dohode o vyporiadaní spoluvlastníctva, predmetom ktorého je reálne nedeliteľný rodinný dom bez pozemku. Preto zrušil spoluvlastníctvo a vykonal vyporiadanie tak, že prikázal predmetný

rodinný dom v celosti do vlastníctva žalobcovi ako väčšinovému spoluvlastníkovi, keď jeho spoluvlastnícky podiel predstavoval X. a spoluvlastnícky podiel žalovanej predstavoval X.. Tento dom je postavený na cudzom pozemku, pričom žalobca je spoluvlastníkom aj tohto pozemku v podiele X. a žalovaná na tomto pozemku žiadny spoluvlastnícky podiel nemá. Všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti súd určil vo výške 750 000,-- Sk (24 895,44 €) s tým, že takto určená všeobecná hodnota nehnuteľnosti zodpovedá jej polohe, využitiu, použitým stavebným materiálom, situácii na trhu s nehnuteľnosťami. Z takto určenej hodnoty potom zaviazal žalobcu vyplatiť žalovanej náhradu za jej spoluvlastnícky podiel vo výške 150 000,-- Sk (4 979,09 €). O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., o trovách konania štátu rozhodol podľa § 148 O.s.p. a o vrátení preplatku na súdnom poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 1. decembra 2009 sp.zn. 10 Co 137/2009 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo veci samej potvrdil. V časti trov konania účastníkov prvostupňový rozsudok zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvostupňového konania v sume 632,60 € splnomocnenej zástupkyňi žalobcu do troch dní. V časti trov konania štátu prvostupňový rozsudok zmenil tak, že žalovanú zaviazal zaplatiť Okresnému súdu Senica náhradu trov konania štátu v sume 292,30 € do troch dní. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 637,73 € jeho splnomocnenej zástupkyňi do troch dní. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, na zdôraznenie správnosti ktorého s poukazom na ustanovenia § 140 a § 40a Občianskeho zákonníka dodal, že jadrom sporu v prejednávanej veci (a základom argumentácie žalovanej z jej odvolania) bola otázka porušenia predkupného práva žalovanej zo strany tých bývalých spoluvlastníkov spornej domovej nehnuteľnosti, ktorým nasvedčovalo spoluvlastníctvo v čase začatia konania, pričom pokiaľ šlo o uplatnenie námietky tzv. relatívnej neplatnosti úkonov smerujúcich k prevodom spoluvlastníckych podielov pôvodných žalobcov 2/ – 6/ a rovnako už len niekdajších žalovaných 2/ – 3/ na súde prvého stupňa, toto nespĺňalo náležitosti riadneho dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu, keďže tu chýbalo presné označenie úkonov, ktorými malo prísť k prevodu spoluvlastníckych podielov fakticky siedmich na začiatku konania vystupujúcich osôb (5 niekdajších žalobcov a 2 niekdajší žalovaní). Okrem toho sa odvolací súd podrobne vysporiadal s námietkou žalovanej,

súvisiacou s nezaodvážením súdom prvého stupňa príslušných zmlúv alebo spisov či správ z katastrálneho úradu. Nakoľko v danej veci nešlo o prípad možnosti zaoberania sa námietkou relatívnej neplatnosti úkonov smerujúcich k prevodu spoluvlastníckych podielov (nad rámec toho žalobkyninho) na žalobcu, bolo treba vychádzať zo stavu vlastníckych práv, ako bol tento zapísaný v katastri a ten nasvedčoval väčšinovému spoluvlastníckemu podielu žalobcu na spornej domovej nehnuteľnosti a len jeho právu spoluvlastníctva (na rozdiel od žalovanej) aj k pozemku zastavanému touto domovou nehnuteľnosťou, čo boli rozhodujúce kritériá pre spôsob vyporiadania zrušeného spoluvlastníctva, pre ktoré nebola dôvodná ani námietka nedostatočného odôvodnenia prikázania spornej nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu a to za primeranú náhradu žalovanej. Zmenu prvostupňového rozhodnutia v časti o trovách konania účastníkov odôvodnil potrebou postupu podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. s poukazom na spôsob vývoja procesnej argumentácie žalobcu v priebehu (celého) konania bez ohľadu na úspech žalobcu s jeho konečným návrhom. Pokiaľ ide o zmenu rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku o trovách konania štátu, túto odôvodnil nesprávne prvostupňovým súdom formulovaným výrokom, v ktorom chýbalo určenie platobného miesta. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná. Navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania oprela o ustanovenie § 237 písm.f/ O.s.p. a odôvodnila ho tým, že „sa plne stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že v konaní sa nedovolala relatívnej neplatnosti úkonu podľa § 37 O.s.p., pretože to nikdy ani nebolo jej úmyslom“. Tvrdenie, že sa neplatnosti právnych úkonov ohľadne prevodov spoluvlastníckych podielov nedovolala je v rozpore s obsahom spisu. Námietku neplatnosti právneho úkonu vzniesla v konaní pred súdom a v odvolaní vo veci samej ju len zopakovala. Súd prvého stupňa sa však s otázkou neplatnosti zmlúv o prevode spoluvlastníckych podielov nezaoberal, pričom sa tak dialo v priebehu súdneho konania a žalovaná boli tieto úkony namietané pre ich absolútnu neplatnosť podľa § 39 OZ. Za ďalší dovolací dôvod žalovaná označila skutočnosť, že odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom rozsudku suploval odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia, keď bez poznania skutkového stavu ohľadne spornej nehnuteľnosti vychádzal z tvrdenia o práve spoluvlastníctva aj k pozemku zastavanému takouto domovou nehnuteľnosťou, ktorý záver nemá oporu

vo vykonanom dokazovaní. V závere dovolania obom súdom nižšieho stupňa vytkla nedostatočné odôvodnenie ich rozhodnutí, keď vo veci výklad ustanovenia § 142 OZ nevykonali tak, aby bol akceptovateľný a udržateľný na daný skutkový stav. Hlavne odôvodnenie odvolacieho súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, keď scholasticky vychádza z jedného (veľkosť podielov) z výslovne vymedzených kritérií v § 142 ods. 1 OZ, pričom ďalšie kritériá, ale hlavne odvolacie dôvody zostali nepovšimnuté.

Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovení § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Nakoľko v prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (vo veci samej), pričom sám prípustnosť dovolania nevyslovil, ani nejde o potvrdzujúci rozsudok rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým tento vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalovanej z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie

prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale zaoberal sa i otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné, sa dovolací súd zameral predovšetkým na okolnosti, ktoré dovolateľka v dovolaní namietala.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.) sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv [napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Zo spisu nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade žalovanej nerešpektovali niektoré z týchto práv.

K vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedenému prvému tvrdeniu žalovanej, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. treba uviesť, že z určujúceho – obsahového – hľadiska (§ 41 ods. 2 O.s.p.) nejde zo strany dovolateľky o námietku procesnej vady podľa § 237 písm.f/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov (právneho posúdenia veci) oboch súdov nižšieho stupňa, na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia (neberúc do úvahy uplatnenie námietky relatívnej neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k prevodu spoluvlastníckych podielov pôvodných žalobcov 2/ – 6/ a žalovaných 2/ – 3/ na žalobcu – pôvodne označeného ako žalobca 1/ – žalovanou, keďže uplatnenie tejto námietky nespĺňalo náležitosti riadneho dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka). Právnym posúdením veci sa ale nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci je relevantným

dovolacím dôvodom, ktorým možno úspešne odôvodniť iba procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Za vadu konania vymedzenú v § 237 písm.f/ O.s.p. sa považuje aj nedostatok jasného a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Požiadavky na riadne odôvodnenie rozsudku súdu ustanovuje § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil; dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým poukázať na jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu, t.j. musí byť preskúmateľné. Pritom podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, teda taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre vec rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 11. júna 2009 sp.zn. 5 Cdo 142/2009).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že odvolací súd (ako už bolo uvedené vyššie v odôvodnení tohto uznesenia) sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj skonštatoval správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorú možnosť dáva odvolaciemu súdu ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozsudku v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. a pokiaľ ide o odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, tento sa okrem už uvedeného skonštatovania správnosti dôvodov prvostupňového rozhodnutia vysporiadal aj so všetkými relevantnými námietkami žalovanej v odvolaní súvisiacimi tak s otázkou porušenia predkupného práva žalovanej zo strany tých bývalých spoluvlastníkov spornej domovej nehnuteľnosti, ktorým nasvedčovalo spoluvlastníctvo v čase začatia súdneho konania, ako aj s tým súvisiacou otázkou uplatnenia námietky relatívnej neplatnosti právnych úkonov týkajúcich sa prevodov spoluvlastníckych podielov ďalších (bývalých) siedmich spoluvlastníkov spornej nehnuteľnosti na žalobcu, ďalej s otázkou povinnosti prvostupňového súdu zabezpečiť dôkaz i bez návrhu účastníka

konania (v danom prípade žalovanej) a nakoniec i s otázkou (ne)dostatočného odôvodnenia prvostupňového rozsudku. Odvolací súd tak svoje právne závery v napadnutom rozhodnutí riadne odôvodnil, preto námietka dovolateľky o nedostatočnom odôvodnení, najmä rozsudku odvolacieho súdu (čo by v konečnom dôsledku znamenalo jeho nepreskúmateľnosť a tým existenciu procesnej vady konania vymedzenej v § 237 písm.f/ O.s.p.), je neopodstatnená.

Pokiaľ dovolateľka svoje dovolanie odôvodnila aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [konkrétne ide o tvrdenie žalovanej v dovolaní, že odvolací súd bez poznania skutkového stavu ohľadne spornej nehnuteľnosti vychádzal z tvrdenia o práve spoluvlastníctva (žalobcu) aj k pozemku zastavanému takouto domovou nehnuteľnosťou, ktorý záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní], treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), obdobne ako už bolo uvedené v súvislosti s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Keďže v danom prípade nie je dovolanie podľa § 238 O.s.p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľkou namietanej vady konania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej je neprípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

Úspešnému žalobcovi trovy dovolacieho konania nepriznal, pretože si nepodal návrh na ich priznanie (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. novembra 2011

JUDr. Ľubor Šebo, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová